

V jihlavském sídle kraje Vysočina byla dnes zahájena jedinečná expozice historických elektrických zařízení – Muzeum spotřebičů. Více než stovku exponátů budou moci návštěvníci obdivovat až do 24. února. Putovní výstavu přivezla nezisková společnost ASEKOL, která organizuje sběr a recyklaci elektroodpadu, a Technické muzeum v Brně. Jejím smyslem je zpříjemnit návštěvníkům krajského úřadu čas strávený v budově a také upozornit na nutnost třídění elektroodpadu v České republice. Muzeum spotřebičů v minulém roce navštívilo sedm krajských měst, v nichž se na něj přišlo podívat téměř 2 miliony návštěvníků. Výstavu je možné zdarma zhlédnout v úředních hodinách krajského úřadu. Muzeum spotřebičů je interaktivní výstava mapující vývoj elektrických zařízení od počátku minulého století do současnosti. Tvoří ji panely zaměřené na gramofony, magnetofony, rádia, přenosné přehrávače, telefony, televize a počítače. „Při tvorbě Muzea spotřebičů jsme kladli důraz zejména na zábavnost, chceme vtáhnout návštěvníky do hry. Příklad: si tedy budou moci některé spotřebiče sami vyzkoušet. Podívají se a poslechnou si historické televizní a rozhlasové záznamy, zahrají si jedny z prvních počítačových her (Pacman, Snake, Tetris). Zároveň bychom rádi, aby si na výstavě mohli oživit své vlastní vzpomínky. Proto je na panelech u každého spotřebiče umístěno několik informací nejen o něm, ale i o době, v níž vznikl,“ popisuje Muzeum spotřebičů Jitka Šimková z pořádající společnosti ASEKOL.

Muzeum spotřebičů je umístěno v přízemí a 1. patře budovy B Krajského úřadu kraje Vysočina. Zájemcům bude umožněn přístup ke zhlédnutí výstavy, a to zdarma během úředních hodin. „O uspořádání výstavy v naší budově jsme měli zájem a jsme rádi, že jsme se s organizátory domluvili. Esteticky je velmi atraktivní, a navíc s sebou nese ekologické poselství. Věřím, že krásné historické exponáty přilákají mnoho návštěvníků, kteří by jinak důvod k návštěvě našeho úřadu neměli,“ říká hejtman kraje Vysočina Jiří Běhounek. Muzeum spotřebičů bude v Jihlavě k vidění do 24. února, poté se postěhuje do Plzně.

Myšlenka vzniku Muzea spotřebičů vzešla ze soutěže pro obecní sběrné dvory „O nejstarší sebraný elektrospotřebič“, jejíž výsledky ASEKOL vyhlásil v roce 2009. Celkem se sešla téměř stovka spotřebičů, z nichž mnohé zaslouží velkou pozornost. Záměrem soutěže bylo podpořit a motivovat pracovníky sběrných dvorů a v neposlední řadě zachránit historicky hodnotná elektrozařízení, která by jinak skončila v recyklační lince. „Vítězné spotřebiče ze soutěže tvoří

základ Muzea spotřebičů, na místě však budou i jiné. Byli jsme překvapeni, kolik krásných kousků se nám sešlo a přišlo nám líto nechat je zrecyklovat, nebo bez užitku nechat chátrat ve skladu,“ vysvětluje Jitka Šimková a dodává: „důležité však je uvědomit si, že pokud by se jejich majitelé nezachovali ekologicky a nedonesli je na sběrný dvůr, historické exponáty by skončily na skládce či ve spalovně. Na počátku výstavy tedy stojí zodpovědné chování k přírodě, které podporujeme“.

Česká republika si v třídění elektroodpadu vede relativně dobře. „Každý Čech loni k recyklaci průměrně odevzdal 5,5 kg starých elektrozařízení, což je srovnatelné s rokem 2009. Je to nejvíce ze zemí střední Evropy. Na země ze Západu však stále ztrácíme. Například ve Švédsku se vybere více než třikrát tolik,“ říká Jitka Šimková. Kraj Vysočina patří v třídění elektroodpadu k těm nejlepším. „Snažíme se občany k třídění elektroodpadu kontinuálně vést a výsledky dokazují, že se nám to daří. K tomu, že naši občané přistupují k recyklaci spotřebičů zodpovědně, přispívají i akce jako Muzeum spotřebičů. Neméně důležité ale je, že občané kraje mají dnes možnost nosit elektroodpad už na 975 míst,“ upřesňuje radní kraje pro životní prostředí Zdeněk Ryšavý.

Občané kraje Vysočina za pět let existence zpětného odběru elektrozařízení odevzdali k recyklaci 68 692 televizí a 41 361 monitorů. To kraj celkově řadí až na sedmé místo, ale v případě přepočtu na jednoho obyvatele dosáhl kraj díky odpovědnému chování občanů nejlepšího výsledku. Díky recyklaci tohoto množství se uspořilo 19 250 MWh, 3763 700 litrů ropy či 95 900 m³ vody. Snížením emisí skleníkových plynů o 5150 tun CO₂ ekv. se smazala roční produkce 2584 osobních aut. Tato zjištění přinesla analýza dopadu sběru a recyklace televizí a monitorů na životní prostředí, jejíž vytvoření inicioval ASEKOL. Výsledek studie, která je celosvětově unikátní, jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení je pro životní prostředí přínosný.

ASEKOL, s.r.o., je nezisková společnost, která provozuje kolektivní systém zpětného odběru

elektrozařízení. V prosinci roku 2005 byl ASEKOL zapsán Ministerstvem životního prostředí ČR jako jediný systém pro zpětný odběr historických elektrozařízení v oblastech výpočetní, telekomunikační a kancelářské techniky, spotřební elektroniky, hraček a vybavení pro volný čas a sport (tj. skupiny 3, 4 a 7). ASEKOL má uzavřeny smlouvy o zřízení míst zpětného odběru s 3 950 městy a obcemi a 3 390 opravami a prodejny elektro. Další tisíce sběrných míst vznikly díky vývoji a instalaci různých druhů kontejnerů na drobná elektrozařízení. Provozovaných 10 000 sběrných míst zajišťuje společnosti ASEKOL nejhustší sběrnou síť vysloužilých elektrozařízení ze všech kolektivních systémů v ČR. V roce 2009 vybral ASEKOL od každého občana ČR průměrně 1,6 kg elektroodpadu.

Technické muzeum v Brně je státní příspěvkovou organizací se samostatnou právní subjektivitou a je přímo řízeno Ministerstvem kultury České republiky. Jako muzeum plní hlavně tyto funkce – sbírkotvornou, dokumentační, prezentační, vědeckou, kulturní, osvětovou a metodickou. Součástí organizační struktury je Metodické centrum konzervace, které zajišťuje vědecko-výzkumnou funkci, aplikační a vzdělávací činnost v oblasti konzervování a restaurování movitého kulturního dědictví.

Kraj Vysočina

V současnosti mohou lidé v kraji Vysočina vracet elektrozařízení v 58 sběrných dvorech, u 137 prodejců elektrospotřebičů a mohou využít 444 mobilních svozů. Drobný elektroodpad mohou občané nosit do 179 speciálních nádob, tzv. E-boxů, které jsou převážně na obecních úřadech, do 150 škol zapojených do projektu Recyklohraní a také do sedmi pouličních kontejnerů. Celkem je tedy v kraji Vysočina občanům k dispozici 975 sběrných míst na elektroodpad.

Jitka Svatošová